

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΡΟΥΣΣΟΣ. Εκ συνείδησιν ὅτι ἐγγράφον εἰς τὴν ἸΑ 407
τὴν ἑλληνικὴν σ. 419-420 Δημοσθένης Ρούσσος 407
"Θρακικὴ" τ. Β' 1939, 406-411

παραθέτομεν ὅσα ὁ ἐν Κωνσταντινῶν ἰατρός κ. Ἐκτωρ Σαραφείδης, μετὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς εἰκόνας τοῦ ἀειμνήστου Ρούσσου, εἰς ἐπιστολὴν τοῦ πρὸς τὸν κ. Μ. Σταμούλην γράφει·

«...οὐδεὶς πλέον ἐμοῦ γνωρίζει, οὔτε ἐπακριβῶς ἐγράφη πόσον συνετέλεσεν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος ὅπως μεταστραφῆ τὸ δυσμενὲς πνεῦμα, τὸ ὁποῖον ἐπεκράτει παρὰ τῶν Ρουμανικῶν λαῶν καὶ ποῖα προκα-

τάληψις ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ἐπεκράτει κατὰ τὰ πρὸ αὐτοῦ ἔτη ἐν τῇ χώρᾳ.

Αὐτός, καίτοι ὑπάλληλος τοῦ Ρουμανικοῦ Κράτους, κατεξάνεστη κατὰ τῆς ἀδίκου ταύτης καταστάσεως καὶ εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἀνατρέψῃ ὀλόκληρον τὴν σύγχρονον ἱστορίαν τῶν Ρουμάνων φέρων εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν τὸ παραπλανηθὲν πνεῦμα τοῦ εὐγενοῦς τούτου λαοῦ.

Ποτὲ δὲν θὰ γραφοῦν ἱκανὰ διὰ τὴν γιγαντιαίαν ἐπίδρασιν τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος ὄλην του τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν κατηνάλωσε διὰ τὴν εὐγενῆ αὐτὴν ἰδέαν, τοῦ νὰ φέρῃ τὸ πνεῦμα τῶν ἐντοπίων εἰς τὴν ἀληθῆ ὁδόν, ἀπὸ τῆς ὁποίας μετὰ τὴν ἔχθραν οἱ σύγχρονοι ἱστορικοὶ εἶχον ἐργασθῆ διὰ νὰ τὸ ἀποπλανήσουν. Ταπεινὴν πρὸς τὴν κολοσσιαίαν ταύτην ἐργασίαν καὶ ἐγὼ ἐζήτησα

νά προσθέσω συμβολήν ἐργαζόμενος ἐπὶ τοῦ φιλολογικοῦ πεδίου διὰ τῶν δύο μου λεξικῶν, τῶν ὁποίων τὸ δεύτερον ὁ μακαρίτης προὔλογισε μὲ τόσην σαφήνειαν καὶ ἀφοσίωσιν. Διότι διὰ τῶν βιβλίων τούτων, ἂν καὶ ἀτελῶν, θὰ κατορθωθῆ νὰ γνωσθῶσι πολλὰ κείμενα εἰς τοὺς θέλοντας νὰ ἐπεξεργασθοῦν ἔργα πρὸς μετάφρασιν ἐξ ἀμφοτέρων τῶν γλωσσῶν».

Ὁ Δημ. Ρουσσος ἐγεννήθη τῇ 22 Ἰανουαρίου 1869. Τὰς Πανεπιστημιακὰς σπουδὰς του ἔκαμεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν, Βερολίνου καὶ Λειψίας. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν ἀνωτέρων αὐτοῦ σπουδῶν ἦλθεν τὸ 1894 εἰς Ρουμανίαν.

Διωρίσθη τῷ 1900 διερμηνεὺς τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ρουμανίας, τὸ δὲ 1904 καὶ διερμηνεὺς τῆς ἀγγλικῆς εἰς τὸ αὐτὸ ὕπουργεῖον ὅπου ἔμεινεν ἕως τὸ 1920

Κατ' ἀρχὰς ἐδημοσίευσεν μερικὰ ἐπιστημονικὰ ἄρθρα εἰς τὴν ἐν Βουκουρεστίῳ ἐκδιδομένην ἑφημερίδα τοῦ ἀειμνήστου Σπ. Σίμου «Πατρίς»: Ἱστορία τῆς Μαλτέζας Σουλτάνας Ἐρῆνος ἀνωνόμου ποιητοῦ ἐπὶ τῇ ἀλώσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως κτλ. κατόπιν δὲ μερικὰς μικράς μὲν ἀλλὰ σοφὰς μελέτας μὲ τὰς ὁποίας ἐπεβλήθη εἰς τοὺς ρουμανικοὺς ἐπιστημονικοὺς κύκλους τοῦ Βουκουρεστίου».

Ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ Ἀντ. Μέλος τῆς Ρουμανικῆς Ἀκαδημίας κ. Μ. Θ. Λάσκαρις εἰς τὸ «Νέον Κράτος» (ἐν Β' σελ. 1383—1386) ἐδημοσίευσεν νεκρολογίαν διὰ τὸν Ρουσσὸν ἐκ τῆς ὁποίας ἀναδημοσιεύομεν τὰ περὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ:

Ἐλληνιστὶ ἐδημοσίευσεν ὁ Ρουσσος πλὴν τῆς διδακτορικῆς του διατριβῆς ἣν ἀνεφέραμεν, πολὺ ὀλίγα: μικράς τινὰς συμβουλὰς εἰς τὸν «Νέον Ἑλληνομνήμονα» τοῦ Λάμπρου, διάφορα ἄρθρα εἰς τὴν «Πατρίδα» τοῦ Βουκουρεστίου¹⁾, τὴν θαυμασίαν μελέτην «Αἱ πρῶται ἑλληνικαὶ ἑφημερίδες» εἰς τέσσαρα φύλλα τοῦ «Ἐλευθέρου Βήματος» (25—30 Νοεμβρίου 1928) καὶ τὸ ἄρθρον «Παπᾶ Συναδηνός καὶ Ματθαῖος ὁ Μυρέων» εἰς τὴν «Νέαν Ἐστίαν» 24 (15 Σεπτεμβρίου 1938) σελ. 1229—1232, ὅπερ εἶναι καὶ τὸ τελευταῖον του δημοσίευμα.

1) Ἐκ τούτων μνημονευτέα ἴδια τὰ ἐξῆς «Ἱστορία τῆς Μαλτέζας Σουλτάνας» Πατρίς 4. Χ. 1898, «Ἐπιγραφαὶ ἐκ Κωνσταντζας» Πατρίς 6. Χ. 1899, «Ἐρῆνος ἀνωνόμου ποιητοῦ ἐπὶ τῇ ἀλώσει τῆς Κωνσταντινουπόλεως» Πατρίς 29, γ. 1899.

Γαλλιστί ἐδημοσίευσεν ὁ Ρουσσος τὸ ἄρθρον *Inscription grecque de Tomis* εἰς τὸ περιοδικὸν «*Istros*» τόμ. I, 1934 τοῦ γνωστοῦ καὶ φιλέλληνος ἀρχαιολόγου Σ. Λαμπρηνοῦ

Τὸ πλεῖστον ὅμως τοῦ ἔργου τοῦ ἐδημοσίευσεν ὁ Ρουσσος ρουμανιστί. Μὲ τὰ ρουμανικὰ ταῦτα συγγράμματά του, ἄγνωστα σχεδόν, λόγῳ τῆς γλώσσης παρ' ἡμῖν, οφείλομεν νὰ ἀσχοληθῶμεν κάπως ἐκτενέστερον.

Τὸ πρῶτον τῶν δημοσιευμάτων τούτων τιτλοφορεῖται «*Βυζαντινο-ρουμανικά μελέται*» (Βουκουρέστιον 1907, σελ. 51) Ἀναφέρεται δὲ εἰς δύο σπουδαῖα ρουμανικὰ κείμενα, ἅτινα ἀποδεικνύονται ὅτι ἀποτελοῦν διασκευὴν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς τούτων τὸ μὲν πρῶτον ἐθεωρήθη ἐσφαλμένως ὡς σχετιζόμενον μὲ τὴν ἀίρεσιν τῶν Βογομίλων, τὸ δὲ δεύτερον ἐπιγράφεται «*Νουθεσίαι τοῦ Ἡγεμόνος Νεάγοε Βασαράβα πρὸς τὸν υἱὸν Θεοδόσιον*». Ἐπὶ τῶν «*Νουθεσιῶν*» τούτων αἵτινες εἶναι ἕν ἐκ τῶν σπουδαιότερων μνημείων τῆς, εἰς γλῶσσαν σλαβικήν, φιλολογικῆς παραγωγῆς τῶν Ρουμάνων, ἐπανέρχεται ὁ Ρουσσος καὶ εἰς τὸ ἀμέσως ἐπόμενον ἔργον τοῦ «*Μελέται καὶ κρίσεις*» (Βουκουρέστιον 1910, σελ. 123 πρβ. τὴν ἀνάλυσιν τοῦ Ν. Πολίτου, «*Λαογραφία*» 2 σελ. 709—716). Εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ὁ Ρουσσος ἀσχολεῖται καὶ μὲ τὴν «*Χρηστοθεσίαν*» τοῦ Ἀντωνίου τοῦ Βυζαντίου, ἀποδεικνύει δὲ ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ διασκευὴν τοῦ γνωστοῦ βιβλιαρίου *De civitate morum rueritium* (1526) τοῦ χαριτωμένου τούτου «*Ὁδηγοῦ καλῆς συμπεριφορᾶς*» τῶν χρόνων τῆς Ἀναγεννήσεως, τοῦ ὁποῦ συγγραφεὺς εἶναι ὁ Μέγας Ὁλλανδὸς φιλόλογος Ἔρασμος, ὅστις, ὡς γνωστὸν, συνέγραψε καὶ «*Παραφροσύνης Ἐγκώμιον*»...

Εἰς τὸ περιοδικὸν *Connohbirii Literare* σελ. 45, 1911, σελ. 62-70 ἐδημοσίευσεν ὁ Ρουσσος, ἐπὶ τῇ βάσει Ἀθηναϊκοῦ κώδικος τὴν μελέτην «*Ἀπὸ τὴν ἀλληλογραφίαν τῆς πριγκηπίσσης Ἄννης Ράκοβιτσα, 1708—1709*».

Τὸ ἐπόμενον ἔτος ἐκδίδει ὁ Ρουσσος ἔργον συνθετικοῦ χαρακτῆρος: τὸν «*Ἑλληνισμὸν ἐν Ρουμανίᾳ*» (Βουκουρέστιον 1912, σελ. 80) ἀποτελούμενον ἀπὸ τὰ ἐξῆς πέντε κεφάλαια: Τὸ Βυζάντιον καὶ οἱ λαοὶ τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης Σημασία τοῦ Βυζαντίου καὶ τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ Χρησιμότης τῆς Βυζαντινολογίας διὰ τοὺς Ρουμάνους. Οἱ Ἕλληνες ἐν Ρουμανίᾳ πρὸ τοῦ 1453. Οἱ Ἕλληνες ἐν Ρουμανίᾳ μετὰ τὸ 1453.

Ἐὰν διὰ τὴν φαναριωτικὴν ἐποχὴν, τὸ σύγγραμμα τοῦτο διατηρῆ καὶ σήμερον ἀνεκτίμητον ἀξίαν, διὰ τὴν βυζαντινὴν ὅμως περίοδον, χρήζει ἀναθεωρήσεως, καὶ τοῦτο διότι ὁ συγγραφεὺς σπανίως

κατάρθωσε, εξετάζων τὴν βυζαντινὴν ἐπίδρασιν ἐν Ρουμανίᾳ νὰ διακρίνη σαφῶς τὴν ἄμεσον ἐπίδρασιν ἀπὸ τῆς ἐμμέσου τοιαύτης (διὰ μέσου τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Σερβίας).

Κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος ὁ Ρούσσοσ ἐδημοσίευσε τὴν «Κριτικὴν τῶν κειμένων καὶ τεχνικὴν τῶν ἐκδόσεων» (εἰς τὸ «Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς Ἐπιτροπῆς» 1 σελ. 3—107) πολύτιμον ὄντως ἐγχειρίδιον ἱστορικῆς καὶ φιλολογικῆς μεθοδολογίας, ὅπερ θὰ ἔπρεπε καταλλήλως διασκευαζόμενον νὰ εἶχεν ἐκδοθῆ καὶ ἑλληνιστί. Εἰς δὲ τὸν ἐπόμενον τόμον τοῦ αὐτοῦ «Δελτίου» 2 σελ. 89—100, ἐδημοσίευσε «Διορθώσεις εἰς Ἑλληνας καὶ Ρουμάνους συγγραφεῖς».

Ἐξαιρετικῶς ἐνδιαφέρουσαι δι' ἡμᾶς εἶναι καὶ αἱ τρεῖς ἐργασίαι τοῦ Ρούσσοσ περὶ Ἑλλήνων χρονικογράφων καὶ ἱστορικῶν τῆς φαναριωτικῆς ἐποχῆς. Ἔσχε δὲ τὴν τύχην ὁ Ρούσσοσ νὰ ἀνακαλύψῃ καὶ νὰ ἐκδώσῃ δύο τοιαῦτα χρονικά: Τὸ πρῶτον ἐγράφη ὑπὸ ἐμπίστου τινὸς τοῦ ἡγεμόνος Γρηγορίου Γκίκα (δι' ὃ καὶ ὠνομάσθη ὑπὸ τοῦ ἐκδότου «Χρονικὸν τῶν Γκικάδων») καὶ ἐξιστορεῖ τὰ γεγονότα τῆς Μολδαυίας ἀπὸ 1695 μέχρι τοῦ 1754, ἐδημοσιεύθη δὲ, ὡς πρὸς τὰ κυριώτερα αὐτοῦ μέρη, ὑπὸ τοῦ Ρούσσοσ εἰς τὸ «Δελτίον τῆς Ἱστορικῆς Ἐπιτροπῆς» 2 1916 σελ. 3—85. Συντομώτερον καὶ ἡσσονος ἀξίας εἶναι τὸ ἕτερον χρονικὸν ὅπερ ἀνεκάλυψεν ὁ Ρούσσοσ: «Μητροφάνους Γρηγοῦ Χρονικὸν Βλαχίας» 1714—1716 ἐν *Revista Istorică Română* 4 1934 σελ. 1—43. Τέλος ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ χρονικὸν Νικολάου Κυπαρισσᾶ» (ἐν *Revista Ist. Rom.* 3 1933 σελ. 133—149) ἐξετάζει ὁ Ρούσσοσ τὴν «Διήγησιν τῶν συμβάντων ἐν Μολδαυίᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1716» τὴν δημοσιευθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Legrand, *Epistolaire grec* σελ. 253—276.

Ὡς πρόλογόν τοῦ γνωστοῦ Ἑλληνο-ρουμανικοῦ Λεξικοῦ τοῦ ἱατροῦ Σαραφίδου (Κωνσταντάτσα 1935) ἐδημοσίευσε ὁ Ρούσσοσ σύντομον, ἀλλ' ἐνδιαφέρουσαν μελέτην περὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ρουμάνων λεξικογράφων τῆς φαναριωτικῆς ἐποχῆς.

Ἡ δηκτικὴ ὁμως εἰρωνεία τοῦ Ρούσσοσ, ἥτις μαζὶ μὲ τὴν ἀπέραντον πολυμάθειαν καὶ τὴν ἀκριβολόγον μεθοδικότητα, ἀπετέλει χαρακτηριστικὸν γνώρισμα τῆς προσωπικότητός του, καὶ τῆς ὁποίας δείγματα παρέχουν τὰ ἐριστικά αὐτοῦ φυλλάδια ¹⁾ καὶ ἡ κατὰ τοῦ

1) Κατὰ τοῦ ἀτυχοῦς Κωνσταντίνου Λίτσιου στρέφονται τὰ φυλλάδια *Manuserisele grecesti din biblioteca Academiei Romane* (ἀπόσπασμα ἐκ τῆς Νουα *Revista Romane* 3. 1901) καὶ *Datoria critice* (ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ αὐτοῦ περιοδικοῦ 15. 1914). Κατὰ δὲ τοῦ διαπρεποῦς βυζαντινολόγου καθ. Μπανέσκου τὸ φυλλάδιον *Un bizantinolog improvizat* (Βουκουρέστιον 1916 σελ. 56).

ἀκαδημαϊκοῦ Δουβουινιώτου τελευταία ἐπίθεσις του («Μητροφάνους Γρηγορά Χρονικόν Βλαχίας»): οὐδαμοῦ ἐκδηλώνεται μὲ περισσοτέραν χάριν καὶ πνεῦμα παρά εἰς τὸ ἄρθρον του «Μία ἐπιστολὴ Εὐγενίου Βουλγάρως μετὰφρασθεῖσα εἰς τὴν ρουμανικὴν» (Revista Istorică Romana I, 1931, σελ. 7—31). Τὸ ζήτημα μὲ τὸ ὁποῖον ἀσχολεῖται ἡ σοφὴ αὐτὴ πραγματεία ἔχει ὡς ἐξῆς: Οἱ καθηγηταὶ Δραγομιρέσκου καὶ Γρηγοράς εὐρόντες ἐν λησμονημένον φιλοσοφικόν ἔργον, δημοσιευθὲν ρουμανιστὶ ἄνευ σημειώσεως τοῦ τόπου καὶ τοῦ ἔτους τῆς ἐκτυπώσεως ἐνόμισαν ὅτι ἔκαμαν σπουδαιοτάτην ἀνακάλυψιν· ἐπίστευσαν δηλ. ὅτι ἀνεκάλυψαν ἓνα Ρουμᾶνον φιλόσοφον μὲ διάνοιαν πρωτότυπον, τὸν Πέτρον Σταματιάδην. Ὁ Δραγομιρέσκου μάλιστα ἐκφράζει τὴν ἐκπληξίν του διότι τοιοῦτος φιλόσοφος παρέμεινε ἄγνωστος μέχρι τοῦδε καὶ φρονεῖ ὅτι ὁ Σταματιάδης δὲν ἀποτελεῖ περίπτωσιν μεμονωμένην, ἀλλ' ὅτι τούναντίον, κατὰ τὸν ΙΗ αἰῶνα «ὑπῆρχεν, εἰς τὰς ρουμανικὰς ἡγεμονίας ἀτμόσφαιρα ὑψηλῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης, ἣς ὁ χαρακτὴρ τότε μόνον θὰ εἶναι δυνατόν νὰ καθορισθῆ, ὅταν θὰ ἐκταφοῦν ἀπὸ τὰ ὑπόγεια τῆς μονῆς τοῦ Νεάμτς καὶ τῆς ποτῆ Ἀκαδημίας τοῦ Μιχαήλ Στούρτζα, καὶ θὰ μελετηθοῦν ἐπιμελῶς ὅλα τὰ Ρουμανικὰ χειρόγραφα καὶ βιβλία, ἅτινα ὡς φαίνεται ὑπάρχουν, ἀλλὰ δὲν ἔχουν οὔτε κἂν καταγραφὴ ἀκόμη!» Ὁ Ρουσσος ὁμῶς ἀποδεικνύει ὅτι πρόκειται περὶ μεταφράσεως τοῦ «Παραρτήματος ἐν ἐπιστολῆς εἶδει κατὰ τοῦ τῶν Ὁκελλιτῶν συστήματος τῆς περὶ τῆς τοῦ παντός φύσεως» τοῦ Εὐγενίου Βουλγάρως. Ἡ διατριβὴ αὕτη ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον ὡς παράρτημα τοῦ ἔργου τοῦ Βουλγάρως «Ἀδολεσχία φιλόθεος». Ἡ «Ἀδολεσχία φιλόθεος» μετεφράσθη εἰς τὴν ρουμανικὴν ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου Μολδοβλαχίας Βενιαμίν Κωστάκη καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ Ἰάσι κατὰ τὰ ἔτη 1815—1819 μᾶζι μὲ τὸ «Παράρτημα ἐν ἐπιστολῆς εἶδει» ὅπερ ὁμῶς μετεφράσθη οὐχὶ ἀπὸ τὸν μητροπολίτην Βενιαμίν, ἀλλ' ἀπὸ τὸν ἀφανῆ ἑλληνοδιδάσκαλον, Πέτρον Σταματιάδην!»

Προσθετέον εἰς τὰ ἀνωτέρω καὶ τὰ:

Inscription grecque de Tomis, Bucaresti 1934.

Παπᾶ Συναδηνὸς καὶ Ματθαῖος ὁ Μυρέων ἐν «Ν. Ἐστία» τόμ. 24 (1938) σελ. 1229—1232.

Στιχουργήματα Φιλιππουπολιτῶν.—1. Γεώργιος Παπακωνσταντί-
νου, Μουσικός.

*Υπὲρ τῶν γυναικῶν.

Ὅ ταῦτα στιχουργήσας τὰ κατὰ γυναικῶν,
στοχάζομαι, δὲν εἶχεν ὀρθὸν τὸ λογικόν,
ἢ θέλησε νὰ παίξῃ διὰ ἀστεϊσμὸν
καὶ νὰ διασκεδάσῃ ὀλίγον πρὸς καιρὸν,
5 ἢ ἴσως ἔς τὸν καιρὸν τοῦ δὲν ἔτυχε νὰ ἴδῃ
ἐνάρετον γυναῖκα καὶ φρόνιμον σεμνή,
φίλανδρον καὶ τιμίαν, ἔς τὸν ἄνδρα τῆς πιστὴν
μ' εἰλικρινῆ ἀγάπην, οἰκοκυρὰν σωστὴν.
Ὅθεν ἐξ ἴσου ὅλας χωρὶς διαφορὰν
10 κατηγορεῖ καὶ ψέγει μὲ κρίσιν σφαλεράν.
Ἄληθινὰ αἰ πλείστα ὑπάρχουσι κακαί,
καθὼς τὰς περιγράφει, ἀστόχαστοι τρελαί
ἀλλὰ ἔς τὸ μεταξὺ τῶν εὐρίσκονται καλαί,
πλὴν φεῦ! τί δυστυχία δὲν εἶν' αὐταὶ πολλαί!
15 ἂν ὅμως ἐπιτύχῃ τινὰς καμμιά καλή,
ἢ τούτου εὐτυχία δὲν ἔχ' περιγραφὴν
ἐξ ἐναντίας πάλιν τινὰς ἂν συζευχθῇ
μὲ ἀφρονα γυναῖκα, ἀστόχαστον τρελή,
ἔς αὐτὸν ἄλλο δὲν μένει, εἰμὴ νὰ προσκαλῇ
20 τὸν θάνατον νὰ ἔλθῃ, διὰ ν' ἀπαλλαγῇ.
Διὸ δοξάζουν ὅλοι ὅτ' αἰ πολλαὶ αὐτῶν
δὲν εἶναι εἰς τοὺς ἄνδρας εἰμὴ σειρά κανῶν.
Ἄλλ' εἶναι καὶ γυναῖκες μὲ ἀρετὰς πολλὰς,
ποῦ προξενοῦν ἔς τὸν ἄνδρα τὰς ἀληθεῖς τρυφάς.
25 Ἡ φρόνιμος γυναῖκα εἶν' ἕνας θησαυρός,
'π' ἀντάξιός δὲν εἶναι ὁ ἐπὶ γῆς χρυσός,
γιὰ νὰ τὴν ἐκτιμῆσῃ ἀξίως, ὡσπερ δεῖ,
καθ' ὅ,τι ἀσυγκρίτως αὐτὸν ὑπερτερεῖ.
Λοιπὸν ὅστις θελήσῃ ἀλήθειαν νὰ εἰπῇ,
50 τὰς ἐναρέτους πρέπει αὐτὸς νὰ ἐπαινῇ,
τὰς δὲ κακὰς νὰ ψέγῃ καὶ νὰ κατηγορῇ,
δικαίως καὶ πρεπόντως νὰ τὰς ἐξουθενοῖ.
Πλὴν φεῦ! αἰτία εἶναι, ὅτ' αἰ πολλαὶ αὐτῶν